

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๓๕

วันจันทร์ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาส	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัคร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิสิทธิ์ เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวรวิทย์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก
๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์
๓. นายอติคม อินทุบดินทร์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง
๒. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง
๓. นางรัชณี รุจิขจรเดช
๔. นางสาวจิระ พุ่มพวง
๕. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายณัฐ เกล้าสีห์สกุล
๒. นางสมิทธา เหล็กพรหม
๓. นางสาวสง่า ทาทอง
๔. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล
๕. นางสาวพิมพ์สุทธิดา โชติชินเกษม
๖. นายสนธยา คำผา

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๑
 รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๑
 ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ
 นิติกร
 พนักงานการเลือกตั้ง
 พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๓๔ วันศุกร์ ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. นายนาถะ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ส่งข้อสังเกตและความเห็นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. มายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้สำเนาเอกสารดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. รายงานต่อที่ประชุมว่า ตนได้เข้าร่วมประชุมและให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๒ ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานว่าการดำเนินการใดเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ โดยคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นควรกลับไปใช้บทบัญญัติเดิมในมาตรา ๓๓ (๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดบทสันนิษฐานว่าการย้ายบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน เป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ แต่ในร่างมาตรา ๓๒ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กำหนดบทสันนิษฐานว่าการย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน เป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ซึ่งได้แจ้งให้คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จัดทำข้อสังเกตเป็นหนังสือส่งมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ ได้ชี้แจงในประเด็นการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๓๔ ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหลักการและแนวคิดในการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไร โดยได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้จะเป็นการใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ดังนั้น การกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครจึงเรียงตามลำดับเลขที่ของหลักฐานการสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ ส่วนประเด็นหมายเลขผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและหมายเลขพรรคการเมืองไม่ตรงกัน ได้ชี้แจงว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้เลือกผู้สมัครได้จำนวนสามหมายเลขในเขตเลือกตั้งเดียว ซึ่งมีหมายเลขผู้สมัครไม่ตรงกับหมายเลขพรรคการเมือง ก็สามารถจัดการเลือกตั้งได้และมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งจำนวนมาก

ประธานกรรมการกล่าวหาว่า เหตุที่ร่างมาตรา ๓๒ (๑) กำหนดให้การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปี นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน เป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ เนื่องจากแม้จะลดจำนวนการย้ายบุคคลจากสิบคนเหลือเพียงห้าคน แต่ต้องอยู่ในเงื่อนไขที่ว่า เป็นการย้ายบุคคลซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้ง อันเป็นกรณีที่มีเจตนาที่จะทุจริตในการเลือกตั้งด้วย

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๑๔

“มาตรา ๑๑๔ ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ให้คำนวณตามวิธี ดังนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของทุกคนจากทุกเขตเลือกตั้งมารวมกันเป็นคะแนนของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

(๒) นำคะแนนตาม (๑) ของทุกพรรคการเมืองมารวมกัน แล้วหารด้วยห้าร้อยเพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองได้รับหนึ่งคนโดยมิให้พิเศษของคะแนนเป็นจำนวนเต็ม

(๓) นำค่าเฉลี่ยที่ได้ตาม (๒) ไปหารคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละพรรคตาม (๑) เพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคพึงมีโดยมิให้พิเศษของคะแนนเป็นจำนวนเต็ม

(๔) พรรคการเมืองใดได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคพึงมีตาม (๓) ให้ได้รับจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ครบจำนวนตาม (๓)

(๕) พรรคการเมืองใดได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เท่ากับหรือมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคพึงมีตาม (๓) ให้พรรคการเมืองนั้นได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่ากับจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๖) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีไม่ครบจำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนตามวรรคหนึ่ง

(๗) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคน มากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีการจับสลาก

(๘) กรณีที่พรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี ให้คำนวณปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงตามอัตราส่วนให้เหลือเท่ากับจำนวนตามวรรคหนึ่ง

สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคุณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบาทด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนและให้นำ (๖) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๙) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) (๒) และ (๓) ด้วย ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๙) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า มาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญ เป็นการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว ส่วนในมาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขตเลือกตั้ง แต่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบบาทของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับกรณีมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบบาทของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ควรบัญญัติแยกเป็นคนละมาตรา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติได้ สำหรับการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับตามร่างมาตรา ๑๑๔ หากเป็นกรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งได้ครบทุกเขตเลือกตั้ง และไม่เกิดกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ (overhang) จะไม่มีปัญหาในการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ส่วนกรณีที่มีปัญหาว่าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นพึงมีได้ พรรคการเมืองนั้นจะไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก ซึ่งผลจากกรณีดังกล่าวจะทำให้ผลรวมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีเกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน จึงต้องจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อส่วนเกินนั้นให้กับพรรคการเมืองที่มีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตามอัตราส่วน โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ จำนวน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคจะได้รับคุณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบ แล้วหารด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบ บวกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อส่วนที่เกิน และถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งร้อยห้าสิบคน

สำหรับการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองพึงได้รับกรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งได้ร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้ง (๓๓๓ เขต) ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้คิดวิธีการคำนวณเป็นสองรูปแบบ คือ ๑) การนำผลคะแนนรวมเฉพาะ ๓๓๓ เขต (เขตเลือกตั้งที่ได้รับการประกาศผล) มาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมีจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดห้าร้อยคน และ ๒) การนำผลคะแนนรวมเฉพาะ ๓๓๓ เขต (เขตเลือกตั้งที่ได้รับการประกาศผล) มาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมีจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดสี่ร้อยเจ็ดสิบห้าคน (ร้อยละเก้าสิบห้าของห้าร้อยคน)

ส่วนการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ต้องหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะประกาศก่อน คือ ประกาศผลจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้รับการเลือกตั้งจำนวนร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ก็ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเป็นสัดส่วนตามร้อยละที่ประกาศผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เช่น ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๓๓๓ เขตหรือคน เท่ากับประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นจำนวนร้อยละตามสูตร ดังนี้ หนึ่งร้อยคูณสามร้อยสามสิบสาม และหารด้วยสามร้อยห้าสิบ จะได้ตัวเลขจำนวนร้อยละ ๙๕.๑๔๒๘ ดังนั้นต้องประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในอัตราร้อยละ ๙๕.๑๔๒๘ เช่นกัน โดยสามารถคำนวณได้ ดังนี้ หนึ่งร้อยห้าสิบคูณเก้าสิบห้าจุดหนึ่งสี่สองแปด แล้วหารด้วยหนึ่งร้อย เท่ากับสามารถประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้จำนวน ๑๔๒.๗๑๔๒ ดังนั้น จะประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ ๑๔๒ คน โดยเฉพาะ .๗๑๔๒ไม่ถึงหนึ่งคน จึงประกาศเพิ่มเป็นหนึ่งคนไม่ได้ ฉะนั้น การประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีนี้จึงเป็นการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน ๓๓๓ คน รวมกับการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวน ๑๔๒ คน เป็นจำนวนทั้งหมด ๔๗๕ คน

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รูปแบบการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับตามร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ เป็นรูปแบบที่ควรคงไว้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีหลักการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ และนารายละเอียดและวิธีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ มาบัญญัติเสริมเข้าไปเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ส่วนตนได้นำรูปแบบและวิธีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ มาเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ โดยนำบทบัญญัติที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกับคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ มาบัญญัติรวมเข้าไว้ด้วยกัน สำหรับการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองพึงได้รับ กรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งได้ร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้ง (๓๓๓ เขต) ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้คิดวิธีการคำนวณเป็นสองรูปแบบข้างต้นนั้น เป็นวิธีการคำนวณรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถกระทำได้ แต่อาจเป็นวิธีการคำนวณที่ไม่ตรงตามบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้งเสนอ คล้ายคลึงกับร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ แต่ร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ จะใช้ถ้อยคำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ เป็นหลักในการบัญญัติ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๑๔ (๑) ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ ซึ่งบัญญัติว่า “นำคะแนนรวมทั้งประเทศ ของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของทุกคนจากทุกเขตเลือกตั้งมารวมกันเป็น คะแนนของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ” หมายถึงให้นำคะแนน รวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้งมารวมกันแล้วหารด้วยห้าร้อย เพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ พรรคการเมืองได้รับหนึ่งคนโดยมิให้พิเศษของคะแนนเป็นจำนวนเต็ม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการดำเนินการหา จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธี ดังนี้” และกล่าวว่า ควรบัญญัติแยกการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับออกเป็นสามมาตรา คือ ๑) การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว (๓๕๐ เขต) ๒) การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบ ทุกเขตเลือกตั้ง แต่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด และ ๓) การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีที่มีการประกาศ ผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขตเลือกตั้ง และยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้า ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ยังเป็นปัญหาอยู่ คือ กรณีมีการ ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้จำนวนสามร้อยสี่สิบเก้าเขตจาก ทั้งหมดสามร้อยห้าสิบเขต จะคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละ พรรคการเมืองพึงได้รับอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทดลองวิธีการคำนวณกรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยสี่สิบเก้าเขตเลือกตั้ง เมื่อนำมาคำนวณคิดเป็น ร้อยละของเขตเลือกตั้งทั่วประเทศจะได้ผลลัพธ์เท่ากับร้อยละ ๙๙.๗๑๔๒ และเมื่อนำมาคำนวณหาจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องประกาศผลการเลือกตั้ง จะได้ผลลัพธ์เท่ากับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยสี่สิบเก้าคน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ประกาศผลการเลือกตั้งมีทั้งสิ้นจำนวนสี่ร้อยเก้าสิบแปดคน ดังนั้น ในร่างมาตรา ๑๑๔ ตามร่างเดิมที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ การประกาศผลการเลือกตั้งในรอบแรกจึงไม่ระบุจำนวนว่าจะต้องประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในรอบแรกจำนวนเท่าใด แต่จะใช้คำว่า “ให้ดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ได้จำนวนเป็นสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้ง” แทน เนื่องจากเป็นถ้อยคำที่สามารถนำไปใช้กับการประกาศผลการเลือกตั้งได้ในทุกกรณี เช่น การประกาศผลการเลือกตั้งร้อยละเก้าสิบห้า หรือการประกาศผลการเลือกตั้งร้อยละเจ็ดสิบ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรณีมีข้อสังเกตของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่ารูปแบบการยกร่างมาตรา ๑๑๔ อาจเกิดความสับสนในทางปฏิบัติได้ ส่วนตัวเห็นด้วยกับการบัญญัติแยกเป็นรายกรณีเพื่อความสะดวกในการนำกฎหมายไปใช้ในทางปฏิบัติ

นายเชษฐา โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ได้บัญญัติวิธีการคำนวณกรณีพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ไว้ใน (๖) โดยกำหนดให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้นตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ตนได้ยกร่างมาตรา ๑๑๔ เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

“มาตรา ๑๑๔ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๓/๒ แล้ว ให้คำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกคนจากทุกเขตเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองมารวมกันเป็นคะแนนของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

(๒) นำคะแนนตาม (๑) ของทุกพรรคการเมืองมารวมกันเป็นคะแนนทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองพึงได้รับหนึ่งคนโดยมิให้พิเศษของคะแนนเป็นจำนวนเต็ม

(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยมีให้พิเศษของคะแนนเป็นจำนวนเต็ม จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(๔) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๓) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้งผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๓)

(๖) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๗) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) กรณีที่พรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี โดยให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคุณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวน โดยให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณต่ำสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลดลงตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๙) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) (๒) และ (๓) ด้วย

ให้คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๓/๒”

ส่วนวิธีการคำนวณสามารถคำนวณได้ในสามรูปแบบ ดังนี้ ๑) การคำนวณโดยคิดเป็นร้อยละ ซึ่งเป็นวิธีการคำนวณรูปแบบเดียวกับที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำเสนอต่อคณะกรรมการ ๒) เขตเลือกตั้งแต่ละเขตที่มีปัญหาจะใช้วิธีการคำนวณคือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นทั้งหมด นำมาคำนวณเป็นร้อยละของจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งว่าคิดเป็นร้อยละเท่าใด แต่วิธีการนี้จะกระทบต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเดิมที่มีการจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองไปแล้วซึ่งมีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงในภายหลังได้ และ ๓) คำนวณตามจำนวนค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตาม เห็นว่าวิธีการคำนวณตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบเขต หรือเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดจำนวนห้าร้อยคนจะคิดเป็นร้อยละเท่าไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการคำนวณหาจำนวนค่าเฉลี่ยเป็นการนำคะแนนเลือกตั้งที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับเลือกตั้งมาคำนวณนั้น กรณีพรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมี พรรคการเมืองนั้นจะไม่ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มเติม แต่กรณีนี้ได้นำคะแนนของพรรคการเมืองนั้นไปรวมกับจำนวนเฉลี่ยโดยไม่ได้หักออก

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในขณะที่คำนวณหาจำนวนเฉลี่ยยังมีจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ลงตัว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับตามที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นการนำคะแนนของทุกพรรคการเมืองมารวมเพื่อหาค่าเฉลี่ยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนควรมีคะแนนกี่คะแนน โดยนำคะแนนของทุกพรรคการเมืองมารวมกัน แต่ในการคำนวณเพื่อหาว่าพรรคการเมืองแต่ละพรรคควรได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวนเท่าใดนั้น เช่น พรรคการเมือง ก มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมี พรรคการเมืองนั้นก็จะไม่ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มเติม คะแนนเลือกตั้งของพรรคการเมือง ก ไม่ได้หักออกใช่หรือไม่

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับตามที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ กรณีที่พรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมี พรรคการเมืองนั้นก็จะไม่ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มเติม ส่วนคะแนนเลือกตั้งที่นำมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นไม่ได้ถูกหักออก ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ต้องบัญญัติความใน (๘) เพื่อกำหนดให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะต้องมีจำนวนไม่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “ค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมือง” ใน (๗) มีความหมายอย่างไร

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากตารางการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กรณีที่ประกาศผลได้ครบทุกเขตเลือกตั้ง (๓๕๐ เขต) และไม่มีที่นั่งเกินจำนวนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนำเสนอต่อที่ประชุมนั้น ในการคำนวณคะแนนเฉลี่ยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบทุกเขตเลือกตั้งจำนวนห้าร้อยเขตที่นำมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนนั้น ถือว่าเป็นคะแนนเฉลี่ยของทุกพรรคการเมืองต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน แต่ถ้าเป็นคะแนนเฉลี่ยแยกพรรคการเมืองฐานคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนของแต่ละพรรคการเมืองจะมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน หากปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าพรรคการเมืองนั้นจะได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้นเรียงลำดับไปจนกว่าจะครบ ซึ่งในการคำนวณจะใช้จุดทศนิยมสี่ตำแหน่ง ซึ่งเป็นไปได้ยากมากที่แต่ละพรรคการเมืองจะมีคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากัน อย่างไรก็ตามการใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนเป็นเครื่องมือคำนวณในการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะพึงได้รับเพิ่มเติม อาจมีผู้โต้แย้งคัดค้านเกี่ยวกับวิธีการคำนวณของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ว่าเป็นวิธีการจัดสรรที่ไม่เป็นธรรมแก่พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าพรรคการเมืองอื่นก็ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ (๘) ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ มีหลักการแตกต่างกับความในร่างมาตรา ๑๑๔ (๘) ที่นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอหรือไม่

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในร่างมาตรา ๑๑๔ (๘) ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอนั้น จะใช้วิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนโดยนำวิธีการคำนวณตาม (๖) มาใช้คำนวณโดยอนุโลม ซึ่งวิธีการคำนวณตาม (๖) ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวน จะแตกต่างกับวิธีการคำนวณที่ตนเสนอกล่าวคือ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี ให้คำนวณปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงตามอัตราส่วนให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี โดยให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวน โดยให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณต่ำสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลดลงตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคนใน (๘)

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อกรณีที่พรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี ไม่ควรบัญญัติรายละเอียดวิธีการไว้ในกฎหมายมากจนเกินไป เนื่องจากอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ ดังนั้น วิธีการคำนวณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอโดยการปรับลดตามอัตราส่วนจึงเป็นวิธีที่เหมาะสม

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๑๔ (๘) ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอเป็นการปรับลดสัดส่วนที่ควรจะเป็นจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน หากเกิดกรณีพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ ทุกพรรคการเมืองจะถูกคำนวณด้วยวิธีเดียวกันทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถูกปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การคำนวณโดยวิธีการปรับลดตามสัดส่วนที่บัญญัติใน (๘) ไม่สามารถนำวิธีการคำนวณตาม (๖) มาใช้โดยอนุโลมได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการคำนวณที่นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ เป็นการปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนออกจากพรรคการเมืองที่มีเศษน้อยที่สุด แตกต่างกับวิธีการคำนวณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ ให้ตัดพรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่พึงมีออก

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีเดียวที่จะเกิดปัญหาคือ กรณีเศษมีจำนวนที่ต่างกันมากก็จะทำให้เกิดปัญหาในการคำนวณว่าพรรคการเมืองใดจะเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นจากวิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวน นอกจากนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา (๖) จะต้องไม่ใช่คำว่า “ปรับลด” แต่ควรใช้คำว่า “คำนวณปรับจำนวน” แทน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในร่างมาตรา ๑๑๔ (๖) ไม่ควรใช้คำว่า “ปรับลด” แต่ควรใช้คำว่า “จัดสรรตามอัตราส่วน” ทำนองเดียวกับที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ (๔) ที่บัญญัติว่า “(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)”

นายเชษฐา โทณะวนิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า วิธีการคำนวณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยกร่างขึ้นมานั้นเป็นวิธีการคำนวณที่ได้รับความนิยมในต่างประเทศ แต่ก็มีวิธีการคำนวณวิธีอื่นด้วย ดังนั้น เพื่อความชัดเจนควรบัญญัติวิธีการคำนวณไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔ เพื่อป้องกันปัญหาที่มีผู้โต้แย้งวิธีการคำนวณของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่อาจใช้วิธีการรูปแบบอื่นก็ได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๔ ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธี ดังนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของผู้ที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วย ร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำตัวเลขที่ (๑) ของทุกพรรคที่พรรคการเมืองที่พรรคการเมืองใดได้รับที่นั่งในเขตเลือกตั้งของพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองใดได้รับที่นั่งในเขตเลือกตั้งของพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

(๓) นำตัวเลขที่ (๒) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคที่ (๑) เพื่อไม่ให้ตัวเลขของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองใดได้รับที่นั่งในเขตเลือกตั้งของพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเกินจำนวนที่นั่งที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ โดยต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับ

จนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้

(๔) พรรคที่พรรคการเมืองใดได้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตั้งขึ้นขอขจัดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๓) ให้ได้รับจัดสรรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๓) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดได้มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ให้พรรคการเมืองนั้นได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่ากับที่ขจัดตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๓)

(๖) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๗) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๗) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองใดมีทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีชื่อพร้อมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองใดใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อส่งต่อวิธีคำนวณให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน และให้นำ (๖) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

สำหรับวิธีคำนวณสำหรับวิธีคำนวณเพื่อขจัดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ใช้วิธีคำนวณตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ได้รัยคุณด้วยหนังสือหรือบัตรรายชื่อพรรคด้วยหนังสือพรรคที่สภาผู้แทนราษฎรแบบ
บัญชีรายชื่อที่เกินส่วนจนเสียให้หน้ (๖) ขมิใช่ในคราวที่พรรคด้วยโดยอนุโลม

(๙) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัคร
รับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น
เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อน
เวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) (๒) และ (๓) ด้วย
ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๙) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑
ชี้แจงว่า บทบัญญัติใน (๓) ที่แก้ไขเพิ่มเติม อาจทำให้ไม่สามารถคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) เป็นดังนี้ “(๓) นำตัวเลขที่ได้ผลลัพธ์ตาม (๒)
ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่พรรคต่าง (๑) เพื่อไม่ให้ได้ส่วน
พรรคที่สภาผู้แทนราษฎรที่แต่พรรคพึงมี โดยมิให้ขีดเศษของคะแนนเป็นส่วนเศษทุกเขต
โดยต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้
จัดสรรให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมือง
ที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคน
ตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวนสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้”

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า วิธีการคำนวณ
ในลักษณะที่บัญญัติใน (๓) ในทางปฏิบัติไม่มีพรรคการเมืองใดได้จำนวนเต็ม แต่ทุกพรรคการเมือง
จะมีเศษที่เหลือจากการคำนวณทั้งหมด ดังนั้น ความว่า “และให้จัดสรรแก่พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์
เป็นจำนวนเต็มก่อน” นั้น อาจต้องปรับถ้อยคำโดยบัญญัติในลักษณะว่าให้จัดสรรให้แก่พรรคการเมือง
ที่มีจำนวนเต็มก่อนจากนั้นจึงจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีเศษเหลือจากการคำนวณ ซึ่งการจัดสรร
ในลักษณะดังกล่าวจะทำให้เกิดการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แก่พรรคการเมืองจำนวนสองรอบ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) เป็นดังนี้ “(๓) นำตัวเลขที่ได้ผลลัพธ์ตาม (๒)
ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่พรรคต่าง (๑) เพื่อไม่ให้ได้ส่วน
พรรคที่สภาผู้แทนราษฎรที่แต่พรรคพึงมี โดยมิให้ขีดเศษของคะแนนเป็นส่วนเศษทุกเขต
โดยต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้
จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน
ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมี
เพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้”

นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๑๔/๑ เพื่อกำหนดวิธีการ
ในการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแต่ยังไม่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มเติมในเขตเลือกตั้งใดจะต้องนำคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมาคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๑๔/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง”

นอกจากนี้ สอบถามว่า ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๑๕ กำหนดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ชี้แจงว่า ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๑๕ กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความในร่างมาตรา ๑๑๓/๒ และร่างมาตรา ๑๑๔ ที่กำหนดให้มีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด โดยความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๑๕ จะกำหนดห้ามมิให้นำคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ยังไม่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งมารวมคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ยังไม่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่สามารถนำมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับได้

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ว่า ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จหรือยังไม่มีมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความในร่างมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง จึงกำหนดให้ชัดเจนว่าห้ามมิให้นำคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ยังไม่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งมารวมคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งได้จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแต่ไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง จะมีวิธีการคำนวณอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งจะยังไม่นำคะแนนเลือกตั้งมารวมคำนวณจนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรในลำดับท้าย ๆ จะยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการคำนวณคะแนนเลือกตั้งใหม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า คะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งหลังหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งจะถูกห้ามมิให้นำมารวมเพื่อคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาจะกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับทุก ๆ สามเดือน อย่างไรก็ตาม โดยหลักการตามรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องคำนวณใหม่ทุกครั้งหลังจากที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มเติมซึ่งทำให้คะแนนเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองเปลี่ยนแปลงไป โดยการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มเติมภายหลังจากมีการประกาศผลการเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าจะประกาศพร้อมกัน หรือทยอยประกาศเป็นคราว ๆ ไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า คะแนนเลือกตั้งที่ต้องนำมาคำนวณใหม่มีทั้งในส่วนของคุณคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ยังไม่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งและคะแนนเลือกตั้งจากการเลือกตั้งใหม่เพราะเหตุผลฎีกาสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดด้วย

นายเชษฐา โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า คะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งภายหลังหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งต้องนำมารวมคำนวณด้วยหรือไม่อย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวจะไม่มีให้นำคะแนนเลือกตั้งมารวมคำนวณใหม่ โดยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะเป็นไปตามจำนวนที่คำนวณได้จากคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๔/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศ

ผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นวันแต่จะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในส่วนท้ายของร่างมาตรา ๑๑๔/๑ ควรใช้คำว่า “วันเลือกตั้งทั่วไป” แทนคำว่า “วันเลือกตั้ง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๔/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นวันแต่จะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การประกาศผลการเลือกตั้งอาจเกิดขึ้นภายหลังวันเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่คะแนนเลือกตั้งที่จะไม่นำมาคำนวณ คือ คะแนนเลือกตั้งที่ได้จากการเลือกตั้งภายหลังหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันเลือกตั้งทั่วไปอาจเป็นกรณีที่ยังนับคะแนนเลือกตั้งไม่แล้วเสร็จ หรือมีการเลือกตั้งภายหลังหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งก็ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาดังกล่าวคะแนนเลือกตั้งของทุกเขตเลือกตั้งก็จะสามารถนำมารวมคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับได้ กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งภายหลังหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งก็จะมีเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง แต่คะแนนเลือกตั้งดังกล่าวจะไม่นำมารวมคำนวณใหม่ หากตำแหน่งที่ว่างลงนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับถัดลงไปก็จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้น

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๑๕ ออกทั้งหมด และสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๖ เป็นเรื่องใด

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๖ เป็นเรื่องการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนำมากำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔/๑ แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้นำคะแนนเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง

เพิ่มเติมมารวมค่านวนใหม่เฉพาะกรณีมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเท่านั้น

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กรณีตามความในมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่งและมาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ แตกต่างกันอย่างไรร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่สืบเนื่องมาจากการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งยังดำเนินการเลือกตั้งไม่แล้วเสร็จ ส่วนกรณีตามความในมาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่อาจไม่ได้สืบเนื่องมาจากการเลือกตั้งทั่วไป หรืออาจสืบเนื่องมาจากการเลือกตั้งทั่วไปก็ได้ เพราะความในมาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังจากพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๙๑

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคาดหวังว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถดำเนินการประกาศผลการเลือกตั้งได้ครบทุกเขตเลือกตั้งภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ในทางปฏิบัติก็อาจมีความเป็นไปได้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งให้ครบทุกเขตเลือกตั้งได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งในกรณีดังกล่าวก็จะทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า การกำหนดให้นำคะแนนเลือกตั้งของทุกเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งก่อนครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งมารวมค่านวนเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้แล้วว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งได้ครบทุกเขตเลือกตั้งภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้นำคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งมาค่านวนเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามสัดส่วนของเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งต่อเขตเลือกตั้งทั้งหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรบริหารจัดการการเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๑๓/๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ครบทุกเขตเลือกตั้งภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง เพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากประชาชนในแต่ละเขตเลือกตั้งลงคะแนนไม่ประสงค์เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดมากกว่าคะแนนเลือกผู้สมัคร

รับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดในเขตเลือกตั้งนั้นหลาย ๆ ครั้ง อาจทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งได้ทันกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งก็ได้ และสอบถามว่า ที่ผ่านมากomiteกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งได้ทันกำหนดเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ที่ผ่านมากomiteกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดการเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งครบทั้งหมดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ครบทุกเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาเท่าใด การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ครบทุกเขตเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนดอาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๓/๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดภายในหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งความในร่างมาตราดังกล่าวเทียบเคียงมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจเพิ่มเติมเรื่องการดำเนินการกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดไว้ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ (๓) ควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้นำผลลัพธ์ตาม (๒) ของร่างมาตรา ๑๑๔ ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยให้ปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการคำนวณ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ (๓) อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีการปิดเศษทศนิยมก็ได้ เพราะการคำนวณด้วยเครื่องคำนวณอิเล็กทรอนิกส์จะคำนวณโดยปิดเศษทศนิยมไม่เกินสี่ตำแหน่งตามที่เครื่องได้กำหนดโปรแกรมไว้ และการกำหนดให้ปิดเศษทศนิยมอาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งได้ นอกจากนี้ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในแต่ละครั้งไม่ได้มีจำนวนถึงขนาดที่จะทำให้เกิดการคำนวณได้เป็นเศษทศนิยมไม่รู้จบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การปิดเศษทศนิยมของเครื่องคำนวณอิเล็กทรอนิกส์เป็นการปิดเศษเป็นเลขสมมติตามโปรแกรม การปิดเศษทศนิยมดังกล่าวจึงอาจทำให้เกิดข้อครหาได้ ส่วนการคำนวณตามความในร่างมาตรา ๑๑๔ (๓) อาจเป็นไปได้ที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นเลขทศนิยมไม่รู้จบ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้เหมาะสมว่าจะปิดเศษทศนิยมที่ตัวเลขหลักใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่่า ควรมีการปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง เพื่อให้ง่ายต่อการคำนวณ

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่่า การปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้งนั้น สามารถกระทำได้อีล่ิงจากเป็นการคำนวณที่ค่อนข้างละเอียดแล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๔ (๓) เป็นดั่งนี้ “นำตัวเลขสี่ทศนิยมที่ได้ผลลัพธ์ตาม (๒) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ล่ะพรรคตาม (๑) เพื่อไม่ให้สี่ทศนิยมของสี่ทศนิยมผู้แทนราษฎรที่แต่ล่ะพรรคพึงมีทุกเขต โดยวิธีให้ข้ดเศษของคะแนนเป็นสี่ทศนิยม โดยปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดั่งนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นดั่งนี้

“มาตรา ๑๑๔ ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธี ดั่งนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ส่งผู้สมัครทุกเขตทุกเขตเลือกตั้งรวมทั้งสิ้นเป็นคะแนนของที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำคะแนนตาม (๑) ของทุกพรรคหารเพื่อหาค่าเศษที่เหลือเพื่อไม่ให้ตัวเลขสี่ทศนิยมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคได้รับข้ดเศษหนึ่งส่วนสี่โดยวิธีให้ข้ดเศษของคะแนนเป็นสี่ทศนิยม

(๓) นำตัวเลขสี่ทศนิยมที่ได้ผลลัพธ์ตาม (๒) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ล่ะพรรคตาม (๑) เพื่อไม่ให้สี่ทศนิยมของสี่ทศนิยมผู้แทนราษฎรที่แต่ล่ะพรรคพึงมีทุกเขต โดยวิธีให้ข้ดเศษของคะแนนเป็นสี่ทศนิยม โดยปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้

(๔) พรรคการเมืองใดได้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งจังหวัดที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๓) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคจังหวัดใด (๕) ที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดได้มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ให้พรรคการเมืองนั้นได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่ากับจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๓) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๓)

(๖) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนต่อพรรคหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนต่อพรรคหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๗) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๗) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองใดมีทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินต่อพรรคหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคพึงมี ให้ใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อส่งต่อพรรคส่วนให้เหลือเท่ากับจำนวนต่อพรรคหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน และให้นำ (๖) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

สำหรับวิธีที่พรรคการเมืองใดนำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนต่อพรรคหนึ่งร้อยห้าสิบคนแล้วให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคจะได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนแล้วให้นำ (๖) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๙) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) (๒) และ (๓) ด้วย ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๙) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๑๔/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เว้นแต่จะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป”

มาตรา ๑๑๕

“มาตรา ๑๑๕ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ หรือยังไม่มีมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด มิให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เป็นเหตุดังกล่าวมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งและมีการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๓/๒ การคำนวณเพื่อหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสองออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๕ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ หรือยังไม่มีมีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด มิให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เป็นเหตุดังกล่าวมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

ในกรณีที่ไม่มีเหตุตวงวรรคหนึ่งและยังมิได้ปิดรับสมัครเลือกตั้งตวงวรรค ๑๑๓/๒ ตวงวรรคสองเพื่อให้หาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในวรรค ๑๑๔ โดยในกรณีที่ตวงวรรคหนึ่งให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้ง”

มาตรา ๑๑๖

“มาตรา ๑๑๖ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณีแล้วให้นำผลคะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับไปคำนวณตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสอง ทั้งนี้ให้ดำเนินการคำนวณตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้คำนวณทุกสามเดือน แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้วให้นำผลคะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับไปคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่ เพื่อให้แต่ละพรรคมีจำนวนสมาชิกที่ครบถ้วนตามจำนวนที่พึงมี

ในกรณีที่ผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งและวรรคสองทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งหมด และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง นำหลักการของร่างมาตรานี้ไปบัญญัติเพิ่มในร่างมาตรา ๑๑๔/๑

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งมาตรา

จากนั้น นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ รายงานความคืบหน้าการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเกี่ยวกับกรณีร่ำรวยผิดปกติ โดยมีประเด็นว่า หากไต่สวนแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยแต่ไม่ถึงกับผิดปกติจะสามารถดำเนินการอย่างไรได้หรือไม่ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ปัจจุบันสามารถดำเนินการได้ และในกรณีที่ไม่ได้แจ้งบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรณีร่ำรวยผิดปกติจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งได้ชี้แจงว่าหากพิสูจน์ได้ว่าการไม่แจ้งบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นไม่ได้มีเจตนาปกปิด ก็ควรให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้ามาชี้แจงได้โดยไม่มีคามผิด นอกจากนี้ กรณีผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายก่อนจะมีการไต่สวนจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งได้ชี้แจงว่า หากผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายก่อนจะมีการไต่สวน ก็ต้องยกประโยชน์ให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา เพราะหากดำเนินการไต่สวนต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาที่ไม่สามารถมาชี้แจงหรือคัดค้านได้ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ยังมีประเด็นปัญหากรณีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นแต่ปกปิดไว้จะต้องดำเนินการอย่างไร กรณีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นแต่ไม่ได้ปกปิดจะต้องดำเนินการอย่างไร และกรณีหนี้สินลดลงจะตรวจสอบอย่างไร นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการสั่งย้ายข้าราชการหรือลูกจ้างในสำนักงานได้หากพบว่ามีเหตุอันควรสงสัย และมีหลักฐานตามสมควรว่าข้าราชการหรือลูกจ้างในสำนักงานผู้นั้นกระทำการโดยไม่สุจริตหรือเอื้อประโยชน์ หรือกลั่นแกล้งผู้อื่น ซึ่งมีผู้เสนอความเห็นว่าการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในการส่งย้ายข้าราชการหรือลูกจ้างในสำนักงานควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า ตำแหน่งใดสามารถส่งย้าย ตำแหน่งใดได้บ้าง เช่น เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจส่งย้ายข้าราชการหรือลูกจ้างใน สำนักงานได้ถึงระดับเก่า ส่วนประธานกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจส่งย้ายข้าราชการหรือลูกจ้างใน สำนักงานในระดับรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจส่งย้าย เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นต้น

นายเชษฐา โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า เหตุที่เรื่องร่ำรวยผิดปกติเป็นประเด็นปัญหาเนื่องจากในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีการบัญญัติเรื่องร่ำรวย เพิ่มขึ้นผิดปกติ และร่ำรวยเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมาจะมีการพิจารณาที่แตกต่างกัน เช่น เดิมมีทรัพย์สินอยู่จำนวนสิบล้านบาทแต่เพิ่มขึ้นเป็นสิบล้านบาทอาจถือว่าร่ำรวยเพิ่มขึ้นผิดปกติ แต่หาก เดิมมีทรัพย์สินอยู่สิบล้านบาทเพิ่มขึ้นเป็นร้อยล้านบาทอาจถือว่าร่ำรวยเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ ซึ่งกรรมการ วิสามัญในสัดส่วนสำนักงาน ป.ป.ช. ต้องการให้หลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. นี้ เป็นไปตามหลักการที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้สามารถดำเนินการตาม แนวทางที่เคยปฏิบัติ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายณฤพณ์ รุสัจจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวิษ

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์